

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/27/99

PREFERENCJE PARTYJNE W LUTYM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Pierwsze tygodnie roku '99 okazały się bardzo gorące politycznie. Ambitne zamierzenia rządu związane z wprowadzaniem w życie wielkich reform systemowych zostały skonfrontowane z niezadowoleniem znacznych grup społecznych. Mimo mrozów i niesprzyjającej aury polityka w sensie dosłownym wyszła na ulice. Blokady dróg i demonstracje rolników w ostatniej dekadzie stycznia i na początku lutego nieustannie pojawiały się w mediach na przemian z doniesieniami o strajku anestezjologów i bałaganie w służbie zdrowia. Swoje niezadowolenie demonstrowali też górnicy oraz pracownicy przemysłu lekkiego i zbrojeniowego. Obawy i niepokój w związku z zapowiadaną reformą wyrażali również nauczyciele zrzeszeni w ZNP. Społeczne protesty ożywiły aktywność polityczną partii opozycyjnych, w tym szczególnie PSL, której lider niejednokrotnie zarzucał rządowi niekompetencję. Wszystko to poprzedziła nie najlepsza sytuacja w samej koalicji rządowej, skonfliktowanej w związku z przyjęciem przez parlament ustawy o Prokuraturii Generalnej oraz forsowanym przez część posłów AWS projektem ustawy o powszechnym uwłaszczeniu. Wydarzenia te wpłynęły niewątpliwie na układ sił na scenie politycznej i społeczne poparcie dla poszczególnych ugrupowań. Trzeba jeszcze zaznaczyć, że realizację naszego sondażu rozpoczęliśmy podczas trwania negocjacji z przedstawicielami protestujących rolników i przed podpisaniem ostatecznego porozumienia¹.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (105), 4-9 lutego '99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych mieszkańców Polski (N=1111).

Wydarzenia z przełomu stycznia i lutego nie przyniosły wzrostu zainteresowania uczestnictwem w procedurach demokratycznych. Udział w wyborach parlamentarnych, gdyby odbywały się w pierwszych dniach lutego, zadeklarowało 57% ankietowanych. Odsetek tych deklaracji nie zmienił się od grudnia '98.

**POPARCIE DLA PARTII POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

Partie i ugrupowania polityczne	'98												'99	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	w procentach													
SLD	27	25	21	24	27	24	31	22	28	29	30	28	27	29
AWS	28	32	29	30	27	25	20	25	23	38	28	29	28	22
UW	15	15	14	14	12	15	13	13	12	7	12	12	11	15
PSL	7	8	10	8	6	7	6	10	8	8	8	9	9	11
UP	7	6	6	8	8	8	9	6	8	4	3	6	7	7
ROP	3	5	5	3	4	3	3	4	4	2	3	3	2	3
KPEiR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	2
ChD III RP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
KPEiR RP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Inna partia	2	2	3	4	4	4	4	5	3	4	5	3	3	2
Trudno powiedzieć	9	7	12	10	12	14	14	14	13	7	11	9	8	8
N	695	696	670	707	975	708	649	618	736	678	657	620	650	635

Liderem lutowego rankingu ugrupowań cieszących się największym społecznym poparciem został Sojusz Lewicy Demokratycznej. Zamiar oddania głosu na tę formację zadeklarowało 29% ankietowanych, a więc nieco więcej niż przed miesiącem (różnica w granicach błędu statystycznego). Natomiast gorsze niż na początku stycznia są obecne notowania Akcji Wyborczej „Solidarność” - w ciągu miesiąca poparcie dla tego ugrupowania spadło o 6 punktów procentowych. Obecnie AWS mogłaby liczyć na głosy tylko nieco ponad jednej piątej (22%) potencjalnych wyborców.

Lepsze niż w styczniu okazują się notowania Unii Wolności, która - w odróżnieniu od swego współkoalicjanta - w obliczu ostatnich wydarzeń wydaje się raczej zyskiwać niż tracić (być może właśnie kosztem AWS, pozyskując część jej dotychczasowych zwolenników). Za partią Leszka Balcerowicza opowiada się obecnie 15% potencjalnych wyborców - o 4 punkty więcej niż w pierwszych dniach stycznia i jest to najlepszy wynik tej partii od czerwca ubiegłego roku.

Notowania pozostałych ugrupowań nie zmieniły się znacząco. Tradycyjnie już czwarte miejsce zajmuje Polskie Stronnictwo Ludowe, za którym opowiada się obecnie 11% deklarujących udział w wyborach. Swoją pozycję ze stycznia utrzymała Unia Pracy (7%), zamykająca listę partii, które - według deklaracji badanych - miałyby dziś szansę na miejsca w parlamencie. Gdyby wybory odbywały się w pierwszych dniach lutego, 5-procentowego progu poparcia wymaganego dla partii nie przekroczyłyby: Ruch Odbudowy Polski (3%) oraz mające również bardzo niewielu zwolenników Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (2%), Krajowe Porozumienie Emerytów i Rencistów RP (1%) oraz Chrześcijańska Demokracja Lecha Wałęsy (1%).

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	57	19	23	1110
Płeć				
Mężczyźni	59	19	22	527
Kobiety	56	19	24	583
Wiek				
18-24 lat	58	25	17	158
25-34	53	25	23	194
35-44	54	20	26	241
45-54	61	17	22	202
55-64	68	10	22	130
65 lat i więcej	53	17	30	183
Miejsce zamieszkania				
Wieś	59	19	22	408
Miasto do 20 tys.	55	21	24	135
od 21 do 100 tys.	54	22	24	205
101-500 tys.	55	18	27	214
501 tys. i więcej mieszk.	63	15	22	146
Wykształcenie				
Podstawowe	49	21	30	322
Zasadnicze zawodowe	54	18	28	280
Średnie	62	19	19	400
Wyższe	72	18	11	107
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	73	15	12	81
Prac.umysł.niż.szczebła	67	12	21	121
Pracownicy fiz.-umysł.	52	25	22	70
Robotnicy wykwalifikowani	46	27	26	110
Robotnicy niewykwalifik.	30	37	33	36
Rolnicy	61	21	19	47
Pracujący na własny rach.	59	21	20	52
Bierni zawodowo				
Renciści	53	17	30	148
Emeryci	62	14	24	196
Uczniowie i studenci	61	24	14	84
Bezrobotni	53	18	30	104
Gospodynie domowe i inni	53	24	23	60
Pracuje w:				
sferze budżetowej	64	19	17	101
sekt. państw., publicznym	63	20	17	114
sp. własc. pryw. i państwa	58	18	23	88
sekt. pryw. poza rolnict.	53	21	26	203
prywatnym gosp. rolnym	63	22	15	62
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	52	19	29	173
276 - 399	50	24	26	157
400 - 549	54	19	27	275
550 - 799	71	16	13	160
Powyżej 799 zł	63	16	21	175
Ocena własnych war. mater.				
Dobre	68	16	15	234
Średnie	59	19	22	500
Złe	48	21	30	376
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	11	29	51
Raz w tygodniu	60	20	19	523
Kilka razy w miesiącu	56	19	25	208
Kilka razy w roku	53	22	25	214
W ogóle nie uczestniczy	53	13	34	112
Poglądy polityczne				
Lewica	70	16	14	270
Centrum	49	25	27	304
Prawica	73	12	15	296
Trudno powiedzieć	35	25	40	238

Tabela 2. Gdyby miał(a) Pan(i) wybierać z poniższej listy, to na którą partię by Pan(i) głosował(a)?

(%)

	AWS	ChD III RP	KPEiR	KPEiR RP	PSL	ROP	SLD	UP
Ogółem	22	1	2	1	11	3	29	7
Płeć								
Mężczyźni	20	0	2	0	12	6	30	6
Kobiety	24	1	2	2	10	1	28	7
Wiek								
18-24 lat	12	0	3	0	10	9	24	9
25-34	17	1	0	1	11	2	21	9
35-44	22	2	1	1	12	2	29	9
45-54	20	1	3	1	11	2	36	6
55-64	30	0	4	3	10	5	31	4
65 lat i więcej	33	0	1	1	10	2	31	2
Miejsce zamieszkania								
Wieś	17	1	2	0	23	5	24	6
Miasto do 20 tys.	29	2	2	4	5	4	26	9
od 21 do 100 tys.	27	0	1	1	5	2	38	6
101-500 tys.	25	1	0	1	3	4	33	9
501 tys. i więcej mieszk.	19	0	5	0	0	0	28	6
Wykształcenie								
Podstawowe	31	1	2	1	17	2	27	3
Zasadnicze zawodowe	19	2	2	1	16	6	29	7
Średnie	18	0	2	1	5	4	34	9
Wyższe	21	1	0	0	5	0	19	7
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	18	0	0	0	6	2	18	9
Prac. umysł. niż. szczebla	21	2	0	0	6	2	38	7
Pracownicy fiz. - umysł.	16	0	3	2	5	3	27	21
Robotnicy wykwalifikowani	18	0	1	2	11	6	24	4
Robotnicy niewykwalifik.	6	0	0	3	5	15	39	26
Rolnicy	9	0	0	0	6	0	16	4
Pracujący na własny rach.	22	2	0	0	5	5	34	5
Bierni zawodowo								
Renciści	32	2	1	2	10	5	33	5
Emeryci	29	0	4	2	11	1	31	3
Uczniowie i studenci	16	0	0	0	11	4	25	5
Bezrobotni	14	1	8	0	6	9	30	6
Gospodynie domowe i inni	32	2	3	0	5	0	11	13
Pracuje w:								
sferze budżetowej	26	0	0	0	9	2	36	11
sekt. państw., publicznym	15	0	1	3	5	8	32	12
sp. właśc. pryw. i państwa	19	0	0	0	2	2	15	12
sekt. pryw. poza rolnict.	16	2	3	0	9	4	30	7
prywatnym gosp. rolnym	14	0	3	0	55	0	20	3
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	25	1	5	1	18	7	20	7
276 - 399	20	0	3	1	14	5	34	6
400 - 549	21	1	1	2	9	3	34	8
550 - 799	26	1	5	1	4	3	34	9
Powyżej 799 zł	20	1	0	0	4	2	30	6
Ocena własnych war. mater.								
Dobre	22	1	1	2	5	4	22	6
Średnie	24	1	2	1	10	3	33	7
Złe	18	0	3	1	18	4	29	7
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	51	5	0	2	3	5	11	1
Raz w tygodniu	27	1	2	2	14	4	21	6
Kilka razy w miesiącu	13	1	3	0	13	4	36	3
Kilka razy w roku	15	1	2	0	5	4	32	13
W ogóle nie uczestniczy	8	0	0	0	2	0	61	8
Poglądy polityczne								
Lewica	4	0	0	1	10	4	65	11
Centrum	11	1	1	2	16	4	25	6
Prawica	50	1	4	1	3	3	4	3
Trudno powiedzieć	10	1	3	1	23	4	19	8

(continued)

Tabela 2. cd. Gdyby miał(a) Pan(i) wybierać z poniższej listy, to na którą partię by Pan(i) głosował(a)?

(%)

	UW	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	2	8	635
Płeć				
Mężczyźni	15	2	7	309
Kobiety	14	2	9	326
Wiek				
18-24 lat	26	1	6	92
25-34	21	3	14	103
35-44	11	3	7	130
45-54	12	2	6	124
55-64	11	0	2	88
65 lat i więcej	8	1	10	98
Miejsce zamieszkania				
Wieś	7	2	12	242
Miasto do 20 tys.	9	3	8	75
od 21 do 100 tys.	14	3	3	111
101-500 tys.	17	1	6	115
501 tys. i więcej mieszk.	37	1	4	92
Wykształcenie				
Podstawowe	2	2	11	158
Zasadnicze zawodowe	6	3	10	151
Średnie	20	2	5	249
Wyższe	41	2	4	77
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	40	5	3	59
Prac. umysł. niż. szczebla	20	1	4	81
Pracownicy fiz. - umysł.	6	0	16	37
Robotnicy wykwalifikowani	13	4	6	51
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	6	11
Rolnicy	0	0	5	28
Pracujący na własny rach.	26	0	0	31
Bierni zawodowo				
Renciści	1	1	9	79
Emeryci	10	1	7	121
Uczniowie i studenci	39	0	0	52
Bezrobotni	4	1	22	55
Gospodynie domowe i inni	3	15	16	31
Pracuje w:				
sferze budżetowej	15	1	0	65
sekt. państw., publicznym	11	1	11	72
sp. właśc. pryw. i państwa	35	6	9	51
sekt. pryw. poza rolnict.	26	1	2	108
prywatnym gosp. rolnym	0	0	4	39
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	1	2	13	90
276 - 399	9	1	6	79
400 - 549	9	3	9	148
550 - 799	14	1	3	112
Powyżej 799 zł	34	1	2	110
Ocena własnych war. mater.				
Dobre	31	2	6	160
Średnie	12	2	5	292
Złe	4	2	14	182
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	17	6	0	30
Raz w tygodniu	12	2	9	315
Kilka razy w miesiącu	15	1	10	116
Kilka razy w roku	18	2	9	113
W ogóle nie uczestniczy	18	1	2	60
Poglądy polityczne				
Lewica	4	1	1	188
Centrum	21	3	11	148
Prawica	24	2	5	214
Trudno powiedzieć	3	3	25	84